

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

CXVI. An Votum, & Ligamen inhabilitent ad contrahendum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AUTOR. I. Solo parentum consensu, inuitis liberis, fieri matrimonium nequit. Ideo Gen. 23. *Vocemus puellam, & inquiramus eius voluntatem.* Sic & Ius Canonicum. Sic **RATIO:** Quia eorum consensus requiritur, qui formam matrimonii pronunciant: *Ego te accipio in meam, meam.* Hæc enim falsa foret absque consensu contrahentium.

II. Solo prolium consensu, in sciis aut inuitis parentibus fieri matrimonium iratum valet; nec parentes seu Magistratus irritare valet. 1. Sic Esau, Gen. 26. duxit duas, & Gen. 28. duxit & tertiam: & tamen eas scriptura vocat *uxores*, nec inuiti parentes irritarunt. Iacob, Gen. 29 30. in sciis parentibus legitime superinduxit tres alias, Tobias, cap. 7. in sciis parentibus duxit Saram; nec Angelus eum monuit paterni consensus. 2. Sic Ius Canonicum. 3. Sic **RATIO:** Quia nihil Essentialium deest, non Ministri intertio, non Materia, non Forma. Consensus autem plenus est, cui est arbitrii Libertas, & Maturitas consilii non necessaria: subiectio sub parentibus nil obstat, nec adimit libertatem arbitrii. 4. Coniugium seruorum, inuitis Dominis, est firmum: ergo magis liberorum: ac tamen si Ius gentium induxerit seruitutem, impotens tamen fuit ad ius illud seruus adimendum. 5. Lutherani volunt Consummatum valere, ut *Luth. Melanct.* at copula nec addit prudentiam, nec eximit à patria potestate: ergo solum arbitrium eorum sufficit. Deinde; si iure fuit consummatum; ergo & iure contractum fuit: Si non iure consummatum fuit; ergo nec iure potest irritari. Nec stuprum Virgini factum, efficit matrimonium; *Exod. 22.*

III. Proles in sciis vel inuitis parentibus, sine iusta & rationabili causa contrahentes, peccant, ut inobedientes, nisi parentes iniuste resistent. Quia horum est liberis prospicere; ut, Gen. 24. Abraham Isaac. Exo. 34. Patentibus præcipitur: *Filiam tuam non dabis filio eius Cananæ.*

DEO AD I. Gropperus loquitur de clandestino matrim. factio in sciis parentibus, & Ecclesia; idque malè negat esse Sacramentum; non negat tamen esse matrimonium. Et Groppero vni omnes opponimus Theologos præscos & novos.

AD II. Ista probant, liberos sic contrahendo peccare; non autem non fieri matrimonium verum. Deus verò est autor matrimonii, cuius adest materia, forma, & minister, cum intentione prolis gignendæ. &c. Ac licet non adsit autor Deus ex parte contrahentium cum peccato, adest tamen iusto contractui & Sacramento. Quartum verò præceptum est ad mores formandos, non ad Sacramenta ministranda. In *Deut.* & *Exod.* agitur de futuro matrimonio, non de contracto. *Numer. 30.* agitur de impuberibus, quæ non plenum est iudicium. Media Matrimonii valent eò, ut sit gratum Deo; non ut sit ratum ac verum in se.

AD III. Ius naturæ docet, ples debere subdici parentibus; non tamen ideo docet inualidum reddi matrimonium.

AD IV. Iura Canonica militant contra Lutherano-caluinianos. Vide *Bell. c. 20.*

QVÆSTIO CXVII.

An Votum, & Ligamen inhabilitat ad contrahendum?

LUTHERVS, l. capt. Bab. c. de marr. Ligamen Sponsaliorum dirimit sequens cum alio matrimonium, iure diuino.

SVA.

SVADET ILLIS. 1. Qui sponsalia contraxit, iam non est sui iurii; Ergo non potest se alteri dare. 2. Deum Prohibet, ne quis in negotio fratrem circumueniat; quod seruandum est supra omnes humanas traditiones. 3. Si Votum Religionis facit alienum; cur non etiam fides data & accepta? Cum hac sit precepti, & fructus Sp. sancti, Gal. 5. Illud autem arbitrii humani. 4. Licet uxori virum suum repetere, voto religionis nil obstante facto. Ergo & sponsa suum sponsum repetere licet, etiam copula seui: a cum alia.

AVTOR. Simpliciter inhabilitant ad matrimonium quatuor: Votū solenne, Ordo sacer, Ligamen cum vxore ducta; & Impotentia coeundi. At Votū simplex Continentiæ impedit contrahendum, Quia est licitum, Eccl. 5. Deut. 23. *Si quid rouisti Deo, ne moreris reddere.* at reddi nequit in matrimonio: Ergo factum licite, seruandū est debite; impeditq; cōtrahendum. 2. Quia Votum simplex nō facit statum certū, nec mutat: vnde nec ad id seruandū cogi potest per viā iudicii, sed per modū correctionis. Vide *(supr. p. 2. q. 60. 61. &c. Et in Antichristo p. 2. q. 27. & p. 3. q. 46.*

II. Votum simplex non dirimit Matrimonium post id contractū: id quod nobis assentiuntur aduersarii. Quia non transfert dominium sui in alium; vnde se alteri donans, ratē donat, Quod magis post sponsalia cōtrahi cum altero potest; licet peccetur.

III. Volū Solenne Dirimit Matrimonium post votū cōtractum. Quia sic antiqua Concil. Toletanum I. Can. 16. an. 400. celebratū. Chalcedonense Generale, & plura deinceps usque ad Tridentinum. 2. Sic & Decreta Pontificum; vt an. 385. Siricius *epist. 1. c. 6. an. 402. Innocentius l. ep. 2. c. 12. Gelasius. &c.* 3. Sic Patres. S. Cyp. *l. 1. epist. 11. &c.* IV. Matrimonium dirimitur à voto solenni præcedente; idque iure diuino naturali & Ecclesiastico. Quia Votū solenne est sui traditio de præsentī in perpetuum obsequium Christi; differtq; à simplice

voto, vt matrimonium à sponsalibus: At iure diuino & naturali dare nemo potest alteri, quod suum non est. Negant tamen Canonistæ & Scotus sic differre vota illa; quod S. Scripturis nequeat conuinci.

V. Ecclesia potuit iure positiuo statuere hoc impedimentum Dirimens: Quia iam olim id ita statuit in Conciliis, Decretis, & Consensu S. Patrum. 2. Inhabilitare personas ad matrimonium, non est mutare Sacramenti essentiā; Declarare autem contractus legitimos aut illegitimos, personas habiles vel inhabiles, proprium est Ecclesiæ: Nam Luc. 10. *Quos vos audit, me audit.* Matt. 16. *Tibi dabo Claves, &c. Ioan. vlt. Pasce oues meas.* 3. In Veteri Testamento præter ius diuinū & naturale erant leges iudiciales & ceremoniales; quas antiquauit Christus: itaq; in Ecclesia præter ius diuinū & naturale oportuit esse leges Ecclesiasticas. Non minus quàm Politicæ sunt de actibus humanis: Matrimonium verò est cōtractus ciuilis in Sacramentalis: vnde disponere de eo potius est Ecclesiæ, quàm Politicæ. 4. Quia vouentes solenniter statum adicit altiori; à quo ad inferiorem reuertitur absurdum est; quin & scandalosum professionem publicā publicè infringeres: Quare subiectos Ecclesiæ hæc cogere ad votum reddēdu potest; arcereq; à cōtracto.

DICO AD I. Desponsatio non est donatio vlli facta; itaq; relinquit hominē sui iuris. II. Peccat post sponsalia contrahens cum alio; contractum tamen non dirimit. AD III. Vouere ad Desponsare est eniq; liberum: at Votum seruatum est necessarium, ob statum: Desponsatio autem nō seruata inducit peccatum; non tamen ideo dirimit contractum insolubilem.

AD IV. Vxor repetit, quod habet proprium: Sponsa verò nondum possedit.

QVÆSTIO CXVIII.

Impediatur, an Dirimantur Matrimonia per Crimen, & Disparitatem cultus?

LUTHERVS in Capt. Babyl. Melanch. in Locis. &c. carpunt Ecclesiam, quod adulterium cum homicidio ponant esse impedimentum dirimens matrimonium subsecutum. Quia David, 2. Reg. 11. duxit Bersabæam post adulterium & homicidium.

AVTOR. Qui aliam adulterat, postea cum ea contrahens, habet impedimentum, dirimens contractum matrimonium. Item, qui viuo compare sibi spōdet matrimonium. Item qui coniugem alterius occidit, vt alteri nubat. Quia sic sanxerunt Concilia, & Papa.

DICO AD DAVID: Quia hoc impedimentum est de solo iure Ecclesiastico, non diuino: ideo non impediēbat contrahendum, nec dirimebat contractum. Neque forsā iam nunc dirimeret; quia Bersabæa vt cōsenserit in adulteriū, non tamen in homicidiū, vt de quo nesciuit.

II. LUTHERVS, *ibid.* Cultus disparitatem negat dirimere aut impedire matrimonium fidelis cum infideli seu non baptizato, seu baptizato. Quia Deus id non prohibuisse legitur: ne S. Monica nupsit infidei. Melancthon in *Locis* ait, bono id animo ab Ecclesia prohibetur; sed velle minus rigidè observari.

AVTOR. I. Fideli cum infideli aut heretico cōtrahere nō licet. 1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 3. q. 46. 2. Sic Concil. Chalcedonēse, an. 541. Agathense anno 506. &c. 3. Sic Patres, Tertull. Amb. August. 4. *Ratio*. Quia id multa affert incommoda, vt periculū apostatādī: at Eccl. 3. *Qui amat periculū, peribit in illo*: discordia, scandalum, prolis educitio mala. &c.

II. Cōtractum tamen tale nō est irritum iure vllō Dei, naturæ, aut Ecclesiæ. Nam, etsi 1. *Cor.* 7. permittatur discessio fidelī, ab infideli nolēre conuerti; tamen cōtrahere nō prohibetur cum tali in spe

conuersionis. 1. Quia id nō tollit omnino fidē matrimonij, etsi quodam modo impediāt. 2. Sic Iacob duxit idololatrias, Ioseph Ægyptiā, Moytes Æthiopiā, Esther Assuerum, Salomon alienigas, Dauid filiam regis Gessur 2. *Reg.* 3. Monica infidelem. &c.

III. Idem tale Matrimon. non est etiam impedimentum Dirimens vllō iure Diuino posituo. Nā illa: *Tantum in Domino*; Et, *Nolite iugū ducere cum infidelibus* probant solum Matrimon. non esse contrahendum: nō autem, quod sit irritum. Irritatio proinde, 1. *Esdra* 9. 10. facta fuit iudicialis, nō naturalis; ideo lex vetus talia matrimonia cum infidelibus vetabat, facta, nō irritabat. Idē de Cult^o disparitate est iudiciū; factū tenet; etsi fieri vetetur.

IV. Matrimonium fidelis cum nō baptizato infideli est irritum, ex more Christiano, vim legis obtinēte. Sic n. iam ab 400. annis habitum est in Ecclesia 4. d. 9. Gratian^o 28. q. 2. Theologi & Canonistæ. *Dispensare tamē* Papa potest, cū non sit præceptum vel diuinum, vel naturale.

DICO AD LUTHERUM & Melancthonem, &c. Exēpla legis naturæ, aut Mosaiæ nil præscribunt hac in re Christianis: quia *Vel* nō faciebant in legē naturæ; *Vel* conuertebantur infideles; *Vel* apertè redarguuntur, vt Salomon; *Vel* ignorantia, & consuetudine praua excusantur.

QVÆSTIO CXIX.

Quota Cognatio Impediat, Dirimatue Matrimonium, & quo Iure.

I. WICLEFVS l. 4. *Trialogi.* c. 20. Cognatio in primo gradu recto solum, non in transuerso prohibet vt fratres & sorores inire matrimonia possint licita; teste Th. Wald. tom. 2. de *Sacram.* c. 134.

II. LUTHERVS in Capt. Babyl. &c. Bucetus in *Mat.* 29. Solos cognationis gradus, *Leuitici* cap. 18. expressos, prohiberi, primum & secundum; ceteros, vt confictos, reiciendos.